

Misiji OEBS-a na Kosovu je poverena vodeća uloga po pitanjima koja se odnose na izgradnju institucija i demokratije, vladavinu zakona i ljudska prava u regionu. Misija čini sastavni deo misije Privremene administracije Ujedinjenih nacija na Kosovu (UNMIK) i odgovorna je, između ostalog, za obuku policije, sudskih i civilnih administratora, unapređenje razvoja civilnog društva, podršku razvoju medija, organizovanje i nadgledanje izbora i nadgledanje, zaštitu i promociju ljudskih prava.

ORGANIZACIJA ZA EVROPSKU BEZBEDNOST I SARADNU

Misija na Kosovu

OEBS i izgrađivanje kapaciteta

Uloga misije OEBS na Kosovu

Kao što samo ime nagoveštava, OEBS putem saradnje podstiče sigurniju budućnost. Radeći sa lokalnim i međunarodnim partnerima, OEBS potpomaže novonastale demokratije i pruža pomoć u stabilizaciji i obnovi društva nakon konflikta. Na Kosovu, OEBS je poznat kao stub UNMIK-ove privremene administracije zadužen za "izgradnju institucija". To znači da se mi usredsređujemo na one sektore koji su ključni za normalno funkcionisanje demokratskog društva, a specijalnosti OEBS su: mediji, ljudska prava, izbori, podrška nevladinim organizacijama sa uporištem u zajednicama, rad sa političkim partijama, podsticanje vladavine prava. A ono što je zajedničko svim ovim navedenim aktivnostima jeste izgradnja kapaciteta.

Izgradnja kapaciteta

Izgradnja kapaciteta podrazumeva mnoge elemente: ljudske, tehnološke, organizacijske, finansijske, kulturne i institucionalne. Glavni cilj je poboljšanje sposobnosti ljudi, institucija i društva uopšte, kako bi se razvili njihovi potencijali, bolje iskoristili postojeći izvori i podstakli novi potencijali.

Najočigledniji oblik izgradnje kapaciteta je razvijanje veština i učinaka pojedinaca i institucija putem obuke. To je "mikro" nivo, za specifične sektore ili društvo u celini, postoji nekoliko drugih elemenata. Izgradnjom kapaciteta radi se na poboljšanju saradnje, podržavajući izmene u institucionalnoj, administrativnoj i političkoj sredini. Naime, radi se o preduzimanju multi-disciplinarnog pristupa planiranju i primeni, naglašavajući organizacijske i tehnološke promene, nove ideje i inovacije, pronalaženje puteva za održavanje napretka. U stvari, radi se o rešavanju problema, uključivanju ljudi u ovaj proces i njihovom ohrabrvanju da preuzmu odgovornost za svoje postupke.

Izazovi na Kosovu

Izgradnja kapaciteta zahteva obazrivost. Gotovo sve mere izgradnje kapaciteta – na nivou države, civilnog društva i privatnog sektora-imaju političke implikacije i dotiču se pitanjima moći i interesa. Na Kosovu nije ništa drugče. To je postkonfliktno društvo, koje je pretrpelo razaranja i gubitke kako u ljudstvu tako i u pogledu struktura. Podeljeno je na mnogo nivoa, uključujući najosnovniji-jezik. Njegova ekonomija se pomera sa upravljačke na ekonomiju predvođenu silama trgovine. Plate i uslovi rada su loši. Potrebno je unaprediti veštine. Javni sektor je, na primer, veoma podeljen, što znači da nema tradicionalne saradnje između pojedinačnih sektora, niti postoji tradicija odgovornosti. Naime, tokom niza godina postojanje "paralelnih struktura" značilo je da ima veoma malo tradicionalne saradnje sa vladinim strukturama. Ovo su neki izazovi koje OEBS i Kosovo moraju prevazići kako bi se Kosovo izmenilo i napredovalo.

Jedan od glavnih ciljeva misije OEBS na Kosovu je da pomogne depolitizaciju i profesionalizuje javne institucije, kao što su civilna služba, policija, pravosude, medijske javne službe. To znači obezbeđivanje obuke i upoznavanje sa novim standardima zasnovanim na zaslugama i pokazanom znanju kada je reč o zapošljavanju i unapređenju.

OEBS se konstantno zalagao za učešće ljudi sa Kosova u svim nivoima administracije. Takođe se smatra da je podjednako značajno promovisanje novih institucija kao vlasništva Kosova. Kao rezultat toga, sve ove strukture koje je stvorio ili pak reformisao OEBS, vode politiku čiji je cilj postepeno ustupanje međunarodne uprave lokalnom osoblju. OEBS će, u toku 2002.godine,

ZA DODATNE INFORMACIJE OBRATITE SE

Službi za odnose sa štampom i javnošću,
Beogradska 32, 38000 Priština
Služba za odnose sa štampom: +381 38 500 162 ext. 260
Služba za odnose sa javnošću: +381 38 500 162 ext. 145
Fax: +381 38 500 188 | E-mail: press@omik.org
Web sajt: www.osce.org/kosovo

raditi na razvoju efikasnosti i istrajnosti kosovskih institucija vlade i javnog života, kako bi dostigao visok nivo nezavisnosti i samopouzdanja. Od suštinske je

važnosti da su ove institucije sveobuhvatne, te da tako mogu adekvano predstavljati mnoge kosovske zajednice i služiti njihovim potrebama. Promovisanje predstavljanja i učešća zajednica, kao i većeg razumevanja i poštovanja ljudskih prava, predstavljaju sastavni deo svih OEBS-ovih programa izgradnje kapaciteta.

Dugoročni razvojni projekti trebalo bi, takođe, da obuhvataju druge elemente – širu umešanost inostranih učesnika, kao što su nevladine organizacije (NVO) i poboljšanu saradnju sa donatorima. OEBS aktivno traga za uključivanjem svih ovih delova kao i principa transparentnosti, učešća, uključujući i manje zajednice i druge marginalizovane grupe, kao što su žene; kao i za poštovanjem vladavine zakona i ljudskih prava.

OEBS-ovi programi izgradnje kapaciteta na Kosovu

Ljudstvo

Što više pojedinaca, grupa i organizacija ima pristupa saznanjima i informacijama putem tehničkih podataka i najboljih obuka, imaju više mogućnosti da pruže, a i da za uzvrat dobiju bolji kvalitet usluga. OEBS radi na pronalaženju odgovarajućih ljudi za posao, pružajući im priliku u sticanju novih kvalifikacija i veština i razvoju profesionalnog pristupa svom poslu. OEBS učestvuje u regrutovanju i obuci Kosovske policijske službe, pravosudne zajednice, izbornih komisija kao i njihovog lokalnog osoblja.

Škola Kosovske policijske službe (ŠKPS), na primer, jedan je od najuspešnijih projekata izgradnje kapaciteta u jugoistočnoj Evropi. Ona obučava 6,300 članova jaku multi-etničku policijsku službu. Neki novi lokalni policajci su već stekli poštovanje svojih zajednica i određeni su za efikasnije sprovođenje zakona. OEBS takođe sprovodi kurseve obuke za novinare, stručnjake iz oblasti ljudskih prava, političare, osoblje nevladinih organizacija i civilne službenike. Institut za civilnu administraciju pomaže u razvijanju profesionalne, apolitičke civilne službe, nečega što je do sada bilo nepoznato Kosovu. Ovaj institut već vodi radne obuke za osoblje lokalne vlade kako bi ojačali rad vlade i promovisali samoodgovornost kod onih koji žele da se priključe civilnoj službi u budućnosti.

Organizacijski program

Obučeno osoblje nije dovoljno kako bi društvo funkcionalo punim potencijalom. Njima su potrebne prostorije za rad, kao i tehničke, infrastrukturne i druge izvore. OEBS je osnovao četiri nove pravne institucije koje već deluju na Kosovu.

Pravni centar Kosova je uključen u istraživanje, organizovanje seminarских tema za pravnu zajednicu Kosova i podržava Pravni fakultet Prištinskog univerziteta. Institut za pravosuđe Kosova sprovodi kurseve za sudije, tužitelje i savetnike odbrane. Centar za podršku odbrani pri krivičnom postupku radi sa braniocima pomažući im pri adekvantnom zastupanju klijentata, putem direktnе pomoći u vezi sa slučajevima, istragom i obukom. Ombudsperson institucija ima ulogu "nadzornika" kako bi

se osiguralo da vlasti poštuju ljudska prava i građanska prava svih članova društva.

Uspeh takođe zavisi od toga koliko se dobro stvarima upravlja i reguliše i od toga da li postoji pouzdan i postojan izvor fondacija. Do sada je 110 lokalnih, međunarodnih i KFOR radio i televizijskih stanica dobilo odobrenje za rad nakon kompletne reorganizacije frekvencija. Uskoro će nezavisna komisija za medije od OEBS preuzeti odgovornost za dodelu dozvola i upravljanja, elektronskim medijima, pomažući promovisanje nezavisnih medija na Kosovu. Zahvaljujući pomoći OEBS, javni medij, Radio Televizija Kosovo (RTK) i KosovaLive sada rade potpuno nezavisno.

Usklađenost i saradnja su takođe od vitalnog značaja. Danas, na stotine nevladinih organizacija radi na Kosovu. OEBS je osnovao centralni forum nevladinih organizacija da bi omogućio njihovo učešće u dijalogu, koordinaciju

aktivnosti i na taj način efektivnije uticao na njihove aktivnosti. Političke partije dobijaju podršku na različitim organizacionalnim i administrativnim nivoima, uključujući osnivanje fondova i finansijsku odgovornost. OEBS ih takođe savetuje po pitanju razvoja programa rada stranke.

Vladini programi

Izgradnja kapaciteta je fundamentalno pitanje vlade. Naime, institucionalni napredak zavisi od otvorenosti, kreativnosti, transparentnosti i odgovornosti. Ukoliko su ovi elementi prisutni na nivou vlade, onda napredak može biti učinjen i na drugim nivoima. OEBS je uključen u podržavanje kosovskih političkih, pravnih i administrativnih struktura na praktičan i politički orijentisan način.

Opštinski izbori 2000. i opšti izbori 2001. bili su veliko iskustvo za Kosovo. Centralna izborna komisija sastavljena je uglavnom od lokalnih stanovnika iz svih slojeva društva koji su uspeli da očuvaju stavove i odluke od uticaja lične partijske opredeljenosti. Izborna pravila koja su usvojili obavezala su političke partije koje učestvuju na izborima i ispune moderne, demokratske zahteve i standarde.

OEBS nastavlja da igra veoma originalnu ulogu u podršci kosovskih vladajućih institucija putem kancelarije za dobru vladavinu. Uloga je podizanje svesti i objedinjenje principa transparentnosti, učešća naroda, podjednakih mogućnosti, poštovanja ljudskih prava i nezavisnosti medija i nevladinih organizacija tokom procesa odlučivanja i donošenja odluka na najvišem nivou.

OEBS takođe nadgleda funkcionisanje pravosudnog sistema Kosova. Nadzornici imaju kritički stav, ali sa jasnim ciljem da, na primer, doprinesu poboljšanju načina suđenja i poštovanja međunarodnih pravnih standarda

Juni 2002

